

REFERAT FRA STYRINGSGRUPPEMØTE

Landstrømsforum – elektrifisering av skipsfarten

Sted og tid:

NEK, Mustadsvei 1, 7etg.

19. mars 2019, kl 10:00 – 14:00

Medlemmer:

Innkalt til styringsgruppemøte		Rolle	Til stede
NEK	Leif Aanensen	Leder	TS
	Arild Røed	Medlem	TS
	Tor Andersen	Prosjektleder	TS
	Arild Kjærnli	Medlem	TS
Enova	Reidun Svarva	Medlem	TS
Norsk Industri	Stein-Iver Koi	Medlem	TS
NVE	Christer Heen Skotland	Medlem	TS
DSB	Helge Topp	Medlem	TS (SKYPE)
Nelfo	Tore Strandskog	Medlem	TS
Energi Norge	Ulf Møller	Medlem	TS
VD/Statens Vegvesen	Anita Bjørklund	Medlem	MF
Kystrederiene	Tor Arne Borge	Medlem	TS
Norske Havner	Bernt Christoffer Aaby	Medlem	TS

TS = Til stede

MF = Meldt forfall

Sekretær: Arild Røed

Dagsorden:

1. Åpning 10:00
2. Presentasjon deltagere
3. Godkjenning av referat fra forrige møte 2018-12-10
4. Medlems-sammensetning av styringsgruppen
 - a. Endringer
 - i. Skifte av representanter
 - ii. Nye medlemmer fra Norske Havner og Kystrederiene
 - b. Potensielle nye medlemmer
5. Presentasjon Trondheim havn
6. Orienteringssaker
 - Statusrapport 4 (prosjektleder)
 - Endring på websider
7. Økonomi
 - Prognoser og budsjett
 - Videreføring av arbeidet til Landstrømsforum.
 - o Behov – tempo, omfang og varighet
 - o Diskusjon rundt muligheter for videre finansiering.
 - o Momenter til eventuelt beslutningsgrunnlag.
8. Fremdrift på leveranser
 - [NEK] Statusrapporter
 - [NEK] Teknisk rapport / Prinsippnotat
 - [AG 1] NEK-veiledning / Forslag til Ferge-Annex til IEC-høyspentstandard
 - [AG 1] NEK-veiledning / Forslag til lavspenning IEC-landstrømsstandard
 - [AG 1] NEK-veiledning / Forslag til maritim IEC-batteristandard
 - [Alle AG] Rapporter fra arbeidsgruppemøtene (publisering på NEK-website)
 - [AG 2] Anbefalingsdokument relatert til kapasitet og støy
 - [AG 1] NEK-anbefaling for å forebygge galvanisk korrosjon
 - [AG 3] NEK-anbefaling relatert til grensesnitt rederi/havn/netteier.
 - [AG 3] Regelverksmatrise

 - Prioritering av leveranser
 - Eventuelle andre leveranser – diskusjon.
9. Neste Landstrømsforum
10. Møteplan
11. Eventuelt

14:00 slutt

Sak 1. Åpning

Leif Aanensen åpnet møtet og ønsket velkommen. Ingen saker ble notert under eventuelt.

Sak 2. Presentasjon av deltagere

De fremmøtte presenterte seg selv og sin organisasjon. Styringsgruppen ønsket særlig velkommen de nye medlemmene.

Sak 3. Godkjenning av referat fra forrige møte 2018-12-10

Referatet fra 2018-12-10 ble gjennomgått og godkjent

Sak 4. Sammensetning av styringsgruppen

a. Endringer:

Følgende endringer i styringsgruppen ble notert:

- Anita Bjørklund erstatter Jørn Holtan fra Staten Vegvesen
- Christer Heen Skotland erstatter Sigrun Mindeberg fra NVE.
- Nytt medlem fra Kystrederiene – Tor Arne Borge, Adm. Dir.
- Nytt medlem fra Norske Havner – Bernt Christoffer Aaby, Næringspolitisk rådgiver

Styringsgruppen tok endringene til orientering

b. Potensielle nye medlemmer:

Styringsgruppen diskuterte behovet for nye medlemmer og åpnet for nye representanter fra Kystverket og Sjøfartsdirektoratet.

Sak 5. Presentasjon

Tor Andersen presenterte Trondheim Havn. De har bl.a. jobbet med for å løse problematikk med spenningsnivåene 660 V vs 690 V. Tidligere var standard spenning 660 V på samme måte som 220 V var standard på land. I dag er det henholdsvis 690 V og 230 V som gjelder. En konsekvens av denne historikken er at en del eldre skip er bygget for 660 V. I Trondheim var det tilfelle at en del skip med gammel systemspenning var bygget om for å ta imot landstrøm, men fikk problemer med 690 V fra land. Løsningen i Trondheim ble å installere en transformator som kunne tilby både «gammel» og «ny» standard spenning. Dette tiltaket medførte en ekstrakostnad som ble vurdert å være akseptabel. Styringsgruppen er ikke kjent med at skip har vært bygget med 660 V i nyere tid og mente derfor at tiltaket i Trondheim bør vurderes fra havn til havn i forhold til reelt behov. Styringsgruppen berømmet Trondheim for å ha fått til et godt samarbeid mellom nettselskap, havn og rederi. Styringsgruppen minnet videre om at tilpassinger, slik Trondheim har gjort, sannsynligvis vil være mer utfordrende å få til i små havner, ettersom ekstrakostnaden relativt sett blir større og at de har mindre økonomisk fleksibilitet.

Sak 6. Orienteringssaker

Prosjektleder Tor Andersen orienterte status i Landstrømsforum. Som underlag var statusrapport nr. 4 vedlagt innkallingen og dessuten publisert på www.nek.no/landstrom. Andersen supplerte statusrapporten med aktiviteter som var gjennomført etter det statusrapporten viste til. Andersen nevnte bl.a. følgende:

- Det jobbes med å øke engasjementet fra rederiene. Foreløpig skjer dette hovedsakelig gjennom muntlig kontakt, men det er ønskelig at også rederiene stiller sin tekniske kompetanse til rådighet for utvikling av standarder og anbefalinger.
- Arbeidsgruppene har skisser til flere studentoppgaver. Dette vil kunne gi et positivt bidrag til arbeidet
- Korrosjonsproblematikk er fortsatt et tema som diskuteres mye i arbeidsgruppene. Det er ønskelig at dette skal resultere i konkrete leveranser fra forumet
- Det ble avholdt planleggingsmøte med alle arbeidsgruppelederne 5 mars. 2019
- Et prinsippnotat er publisert på www.nek.no/landstrom. der. Dette tas videre opp til diskusjon i AG 3.
- En regelverksmatrise er publisert www.nek.no/landstrom.
- En internhøring er sendt på epost til landstrømsforum og NEKs normkomiteer vedrørende utkastet til ny internasjonal standard for lavspent landstrømsforsyning. Dette utkastet og innspill vil bli vurdert i forbindelse med IECs møte i Bergen i 3 – 7 juni.

Diskusjon:

- Innspill til justering av mandatet til forumet er få inn på listen over formål å styrke sjøtransporten, dvs. mindre transport på vei. Styringsgruppen tok innspillet til orientering og mente at mandatet var moden for en grundigere gjennomgang og ba om at NEK sender mandatet på en høring i styringsgruppen, slik at innspill kan legges frem på neste styringsgruppemøte.
- Videreutvikle prinsippnotatet i AG 3 – Bl.a. ved å definere kommersielle grensesnitt. Følgende innspill til denne prosessen ble notert:
 - o Store forskjeller i ulike markedssegmenter. F.eks. frakteskip og kystrute/ferje. Frakteskip har direkte konkurranse med transport på vei og jernbane.
 - o Pris er avgjørende for at anlegg skal tas i bruk etter at de er bygget
 - o definere barrierer for å lykkes med landstrømsprosjektet. Stikkord: «politisk retningslinje»,

Styringsgruppen takket Andersen for gjennomgangen og tok innspill og statusrapporten til orientering

Videre orienterte Arild Røed om NEKs nettsider. Sidene har blitt oppgradert og fremstå nå mer ryddig enn før. Det har også blitt lettere å se hva forumet jobber med og at det er en meget god representasjon. Det er også publisert flere dokumenter, bl.a. medlemslister, prinsippnotat, møtereferat, regelverksmatrise, samt noen lenker. Styringsgruppen var tilfreds med forumets profil på nettsidene og tok Røeds presentasjon til orientering.

Sak 7. Økonomi

Prognoser og budsjett

Arild Røed presenterte en oversikt over økonomisk status for treårsperioden 2017 – 2020:

- originalt budsjett for hele treårsperioden
- faktisk brukte midler
- foreslått prognose gitt samme tempo og omfang som dagens nivå

Etter gjennomgang av sak 8, samt gjennomgang av aktivitetsplanen diskuterte styringsgruppen videreføring av arbeidet til Landstrømsforum:

Momenter som ble diskutert:

- Behov – tempo, omfang og varighet
- Diskusjon rundt muligheter for videre finansiering
- Momenter til eventuelt beslutningsgrunnlag

Styringsgruppen kom frem til følgende konklusjoner:

1. Styringsgruppen ba NEK utarbeide et beslutningsgrunnlag for prioritering av gjenværende midler med en tilhørende konsekvensutredning.
2. Styringsgruppen ba NEK utarbeide en plan for videre drift av landstrømsforum som inkluderer omfang, tempo og behov for finansiering av arbeidet.

Sak 8. Leveranser

Arild Røed presenterte status på de ulike leveransene som forumet jobber med:

1. Statusrapporter:

Statusrapport nr. 4 er publisert på www.nek.no/landstrom

2. Teknisk rapport / Prinsippnotat:

Prinsippnotat publisert på www.nek.no/landstrom. Intensjonen er at prinsippnotatet oppdateres så snart det er noe nytt å tilføye.

3. NEK-veiledning / Forslag til Ferge-Annex til IEC-høyspentstandard:

Ikke påbegynt

4. NEK-veiledning / Forslag til lavspenning IEC-landstrømsstandard:

Dokument sendt ut på høring i Landstrømsforum og NEK-komiteene. Svært viktig å holde fremdrift. Dokumentet behandles av IEC TC 18 JWG 28 i juni 2019 og mye av innholdet vil låses etter dette.

5. NEK-veiledning / Forslag til maritim IEC-batteristandard

Utkast er utarbeidet av NEK og frivillige. Vil bli sendt ut på høring i arbeidsgruppene.

6. Rapporter fra arbeidsgruppemøtene (publisering på NEK-website):

Referat f.o.m. 2019 publiseres på www.nek.no/landstrom

7. Anbefalingsdokument relatert til kapasitet og støy:

Ikke påbegynt. Tilhører AG 2

8. NEK-anbefaling for å forebygge galvanisk korrosjon

Mye frivillig arbeid er gjennomført. Utkast for høring er ikke utarbeidet enda.

9. NEK-anbefaling relatert til grensesnitt rederi/havn/netteier:

Prinsippnotat som er publisert viser grensesnitt. Videre er det fremlagte skisser fra REN, samt en rekke

presentasjoner som viser til definerte grensesnitt mellom netteier, havn og rederi. Det gjenstår å utarbeide et forslag som forumet kan ta stilling til.

10. Regelverksmatrise:

En regelverksmatrise er publisert på www.nek.no/landstrom. Intensjonen er at denne skal kunne oppdateres så snart noen har noe å tilføye.

Styringsgruppen tok Røeds gjennomgang til orientering og pekte på lavspent landstrømsstandard (punkt 4) som leveransen med høyest prioritet.

Sak 9. Neste Landstrømsforum

Neste forumsmøte planlegges for oktober 2019.

Sak 10. Møteplan

Neste møte i styringsgruppen ble satt til mandag 27. mai kl 10:00 – 14:00

Sak 11. Eventuelt

Ingen saker

